

Délután

Beára emlékezett még a tavaszi próbák idejéből, de azt már nem tudta fölidézni, hogyan is szerepelt az aranszőke kis bestia az évszázó ünnepélyen. Hogyan is idézhetné föl? Azok a napok úgy villóznak, úsznak, remegnek agyában, mint valami rosszul vágott film, amelyet különben is félálomban, enyhe kábulatban látott. Olykor úgy érzi, hónapokig tartott, máskor csupán néhány percnyire zsugorodik emlékeiben az utolsó hét. Margó jön az osztályról, puszikat cuppog a füle mellett, a meggylikört egyhajtásra issza ki, idegességében kettétöri a cigarettát, földre ejti ezüstös kis neszesszerét, amelyben öngyújtó után kaparsz, szítja a villamost, majd a csoportvezetőt, végül az elnökhelyettes is, aki — ő ezt bizonyosra veszi — kihúzta Valikát a kitüntetés följelentéséből, mert az osztályvezető asztalán ő még látta a névsorban, de hát a szép Zelenszkynének kellett adni, mert az ő ura ugyebár, no meg egyébként is tudjuk, amit tudunk... A búcsúztatását keddi napon, tizenegy órára tűzték ki. Elhatározta, hogy ugyanolyan gazdag asztalt csinál, mintha mégis megkapta volna a legmagasabb elismerést. Maga vásárolt be kora reggel, a zsúrkenyeret magától Vigh úrtól hozta, Pista fél napig futkosott valódi körtepálkákért, mert az igazgató azt szereti igazán... Tíz órakor jött a telefon, hogy csupán a helyettes kartársnő, meg a szakszervezeti titkár jöhet át, mert az igazgató elvtársat az osztályra rendelték, így nem jöhet a csoportvezető sem, de ezúton is kívánnak a nyugdíjasévre jó egészséget és jó pihenést, no és számitanak Valikára természetesen, amennyiben... Erzsike, a legrégebbi dadus kővé dermedt, amikor odarikácsolta neki: moslékba az összes szendviccsel, Erzsikém, a moslékba, de hamar! Allítólag pénteken keresték a lakásán egy csokor gerberával, de a szomszédok se tudták megmondani, merre is van a kert...

Milyen erősen elhatározta akkor: soha többé nem lépi át az óvoda küszöbét! Bizonyosra vette, hogy a kísértés amúgy sem lesz erős: megsértették, ő visszasértett, semmi dolguk egymással tovább. A postás ugyanúgy hozza a háromezerhatszáznyolc forintot, mintha diadalív alatt hagyta volna el szeretett munkahelyét. És különben is: így sokkal könnyebb. Mindenkinet ezt ajánlaná, legalább nem kívánczozna vissza a sok buta öreg oda, ahol a helyén másvalaki ül már, s ahova egyébként is csak udvariasságból hívják, hiszen a „miért nem jössz be soha?”, meg a „nézz már be egyszer” valójában azt jelenti: jól megvagyunk nélküled, egyáltalán nem hiányzol.

Klári, az utóda mégis levette a lábáról. Már az a vagányság nagyon tetszett neki, ahogyan a nyomára bukkant: valamiképp kinyomozta, merre is van az a Farkirét, kis piros autója úgy pattogott a dágványos dűlőúton, mint a gumilabda, de ő hajtott, kanyargott, akár egy versenyző, és tévedés nélkül fordult be hozzájuk a két serdülő jegyene között. Nem köntörfalazott, nem magyarázkodott, kimondta kerekén: azért jöttem, Valikám, mert szükségünk van rád! Nem csábította a várható haszonnal, nem is beszélt pénzről, ahogy a munkáról sem tudta, hogy fölösleges. Csupán azzal rendítette meg kissé, amikor ugyancsak határozottan kimondta: akkor hétfőn délből várlak... Tehát délutánosnak hívja. Igen, délutánosnak. Talán csoportot adjon? Netán a vezetői helyet cseréljék vissza? Percnyi gondolkodás után határozott igent mondott.

Bea mindegyre szűkülő köröket irt, egyre közeledett feléje. Ő, mennyire ismeri ezt még kezdő korából: a gyerek eljátszik, fölszabadultan tombol, fickándozik a többiekkel, akár a csikó, ám egy pillanatban megáll hirtelen, magára marad a nyüzsgésben. Egyikük ilyenkor szégyenlősen elfordul, ujját a szájába illeszti, s lopva cumizgat, a másik csak kitérli a haját kipirult arcából, csendesen körbenéz, egy felnőtt kezét keres, amelybe belekapaszkodhat, s amelyet valamiképp rávehet arra, hogy fején legalább egyszer végigsimítson. Ugrott Bea mindjárt, az első biztató mozdulatra. Térdére mászott, hozzábújt, majd kissé távolabb tolta magától a felnőtt arcot, mint a romló szemű öregasszonyok, apró ujjait félénken megjáratta a bőrön. Szemével az óvó néni szemét kutatva nézett, sepegeve szólalt meg:

— Ugye, Valika néni, te már nagyon öreg vagy, amiért ilyen rancos az arcod? Ugye...

A rángást nem tudta visszafogni. Karja, mint az önálló rugó kezdett remegni. Nem lökte el a kislányt, inkább szoritotta volna még, de az puhán, kevéské riadalommal lecsúszott az öléből. Állt még mellette, fogta a kezét. Bea most a megvastagodott ujjakat, majd a reszelős teyerget tartotta maga elé.

— És itt is... — mondta.

(A Központi Sajtószolgálat pályázatának I. díjas alkotása novellakategóriában)

Erőltette a nyugalmat. Térdén reszkető kezei egymást szoritották. Ötvenig számolt hang nélkül, lassan. Csak utána ment ki a mosdóba. Megijedt magától, amikor a tükörbe nézett. Haja gondozatlan, arca szinte fekete. De nem is a látvány csavarta belé a fájdalmat, hanem az emlék, amely most eléje villant. Mert milyen jól is állt valamikor fehér köpenyhez a leburnult bőr! Csak nemrég is... No, tíz éve azért lehet már... Megjöttek a Balatonról, Pista első nap behozta dolgozni. Ő köpenyt vett, az ura még ott téblábolt a szobában, egyszer csak eléje lépett, möhön elkapta, ő röstelkedve tolt el magától... És most? Égett akácuskó az arca. Hiába adta a lánya azt a krémet, egyszer sem használta. De minek is? Ott kint... Igen, úgy látszik, másként barnul, aki napozik. A ráérősen elnyúló nőket szépíti a friss délelőtti fény, de a paprikasorok között hajladozó munkálkodót csak égeti, csúfítja? Legyintett, mint régen: ne hülyülj, Vali! Vénasszony vagy, persze, de nem százéves: elmegy Tusikához, egy kis pakolás, egy kis renoválás, mindjárt visszajön öt-hat év. Igen, igen, feleselt magával, a lélek rugalmassága még előhívható, de a test nem követi ebben. Nézd csak meg a nyakad bőrét, a szedem környékét...

Fáradtan, megereszkedve csoszogott vissza a terembe. Munkába került, amíg valamicske rendet teremtett az apróságok között. Nem olyan szigorú már ez a csöndes pihenő, mint a régi időkben, azt azért mégsem engedheti, hogy a sarokban az öt fiú szabályos ütközetet vívjon, s a leánykák az asztalán táncoljanak.

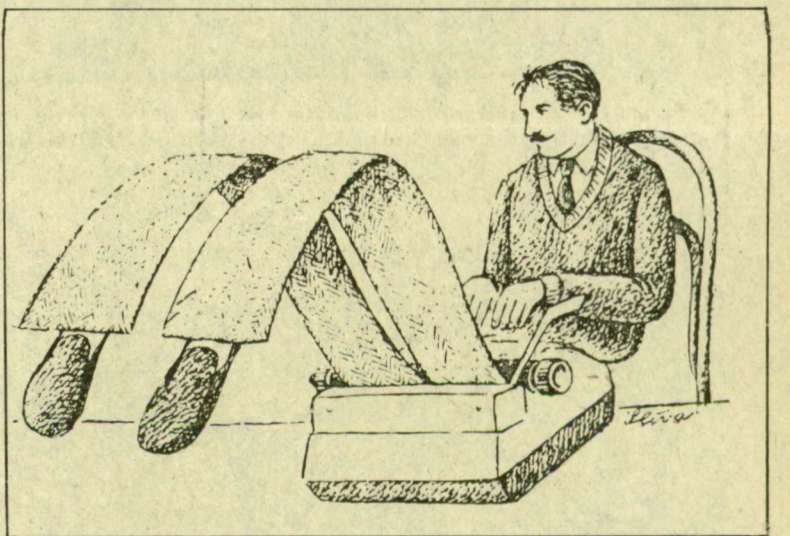
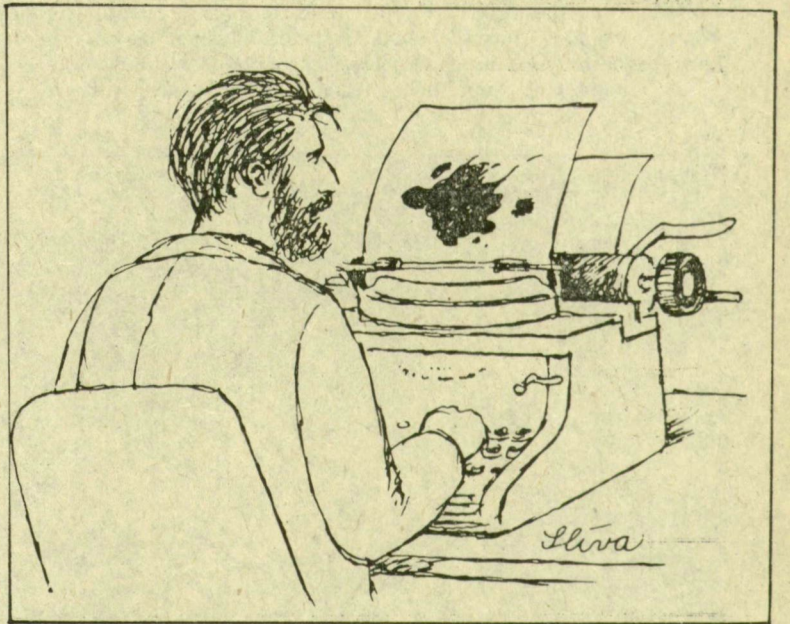
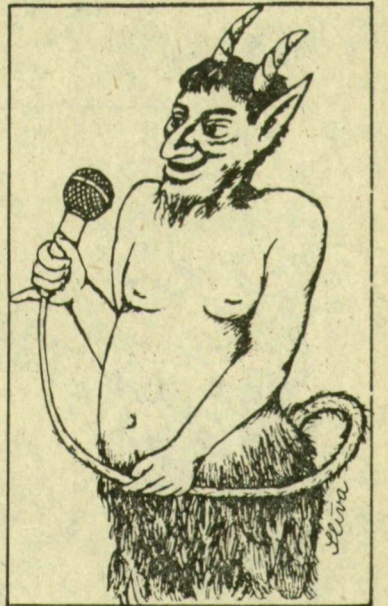
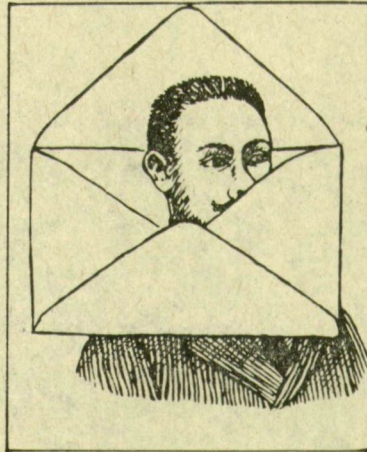
Beát keresi. A kis szöske ledől az apró vászonágyra, fejét azonban félkönyékre támasztva a mágneses tábla felé fordítja, ahol a délelőtti mese figurái állnak elhagyatottan. Egyik lába lelóg a heverőről, azzal lassan harangoz. Most felül. Feléje néz. Feláll, elindul. Előrenyújtott kezével már az ő karját fogja. Mozdulata kére: ültesse a térdére ismét. A tágra nyílt szemek megint kutatva járnak az arcon. A duzzadt kis száj megnyílik, parányi recés fogak fénylenek elő.

— Valika néni, tudom már... — suttogja a kislány. — De nem mondom meg senkinek, még az Eszternek sem... Te vagy az elvarázsolt tündérszép királykisasszony... Ha megpuszillak, újra szép lesz a bőröd, és fényleni fog a hajacskad, mint az aransujtás...

Ijedten löki el magától Beát. Futni kezd. Már a folyosó kőkockáin csatog a papucs. Könnyeitől nem lát, keze azonban emlékezik: megtalálja a nagy bejárati ajtó kilincsét.

ANNUS JÓZSEF

Kommunikációs kísérletek

LEHOCZKI KÁROLY VERSEI

Hajnal

Vörös az ég alja,
szemem páros napja
kiemelkedik.

Hirdeti szent harcom,
kitelelt kudarcom
örök sötétből.

Tűz-hab koronája
virágozzék, szárbá
szökjön új dele!

Magam tükrében

Túl rút vagyok már közöttetek.
Aki fárad, arról a bajok levedlenek
előbb-utóbb. Lám, kihevernek
manapság minden alázást, vészt a megedzett

és védett elmék, vagy kívánnak
valami örült pusztulást, emésztő lázat,
hamuba hulltát a szent háznak,
mely otthonuk. Hisz felnőtt a gyermek alázat,

mint én is, hibátlan pózt keres,
komor menedéket. Jön, kurjant az ószeres,
versre alkuszik, mely hiteles
mása mi voltam és lenni volnék köteles.

Kitől remélhetsz?

Ütött az égi óra,
kiterítenek a hóra,
kiterítenek avarra,
út se erre, se arra.

Lettél, mi voltál, semmi.
Próbáld ezt jól számba venni.
Dolgoztál, ettél, szerettél,
követeltél s feleltél.

Ősz van. Tél van. Fagy is jár.
Ablakod szél csapdossa, száll
ajkad húsos pántlikája
örök huzatba mártva.

Odalenn talán könnyebb,
ha csak sár tolul fölötted.
Ha egy világ nyomja vállad,
újabb bántók se bántnak.

Aki megjött, az elmegy.
Kitől remélhetsz kegyelmet?
Felfelik testednek fércet.
Voltál? Pusztulj el érte!

